



Datum
2020-11-16

Diarienummer
213-6657-20

Regeringskansliet
Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över förslag till förordning om tillfälligt förbud mot servering av alkohol

Dnr S2020/08228

Beslut

Länsstyrelsen i Västmanlands län tillstyrker förslag om förordning om tillfälligt förbud mot servering av alkohol.

Länsstyrelsen lämnar dock synpunkter enligt nedan.

Yttrande

Länsstyrelsen lämnar efter förankring med övriga länsstyrelser följande synpunkter för beaktande i fortsatt beredning.

Länsstyrelsen anser att 1 § bör formuleras enligt nedan för att överensstämma med alkohollagen (2010:1622).

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om förbud mot sådan servering av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat som omfattas av alkohollagen (2010:1622).

Förordningen bör följaktligen heta förordning om tillfälligt förbud mot servering av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat.

Länsstyrelsen ser positivt på att förbudet gäller även icke tillståndspliktig servering. Länsstyrelsen tror dock att det för god efterlevnad krävs stora informationsinsatser för att göra den delen av förbudet känt. Vidare bör informationsinsatserna inför ikraftträdandet påminna om den redan nu gällande regleringen. Detta för att förhindra trängsel på restauranger samt för att säkerställa att trängsel inte ökar dagarna innan det föreslagna förbudet mot alkoholservering efter kl. 22 träder ikraft.

Länsstyrelsen anser att det bör förtydligas vilka sanktioner som kan vidtas mot den som vid icke tillståndspliktig verksamhet bryter mot förbudet mot servering av alkohol kl. 22.00-11.00.

I sammanhanget vill Länsstyrelsen dock framföra att det kan övervägas att ändra förbudet mot servering av alkohol till kl. 23.00-11.00. Då kan verksamhetsansvariga erbjuda två sittningar under kvällen. Sportvisningar hinner avslutas och alkoholintaget kan i högre utsträckning avslutas på krogen än hemma.

Föreslagen lydelse på 3 § blir då istället ”Servering av spritdrycker, vin, öl och andra jästa alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat är förbjuden mellan klockan 23.00 och 11.00.”

Länsstyrelsen har konstaterat att regeringen i förslaget påtalar att ett serveringsställe kan ha fortsatt öppet och bedriva alkoholfri servering efter att serveringsstället har tömts senast kl. 22.30. I regeringens förslag framgår dock inte hur länge serveringsstället måste vara utrymt innan den alkoholfria serveringen får påbörjas. Länsstyrelsen vill påminna om att i dåvarande Folkhälsoinstitutets (FHI) allmänna råd till den förra alkohollagens serveringsbestämmelser fanns det följande skrivning: ”Efter det att restaurangen är utrymd bör den hållas stängd minst en timme innan den öppnas för alkoholfri servering”. Länsstyrelsen har inte kunnat finna motsvarande reglering i det nya förslaget. Tiden som serveringsstället måste vara utrymt bör därför förtydligas i förordningen. En tydligt reglerad tid mellan utrymning och återöppnande är nödvändig för restaurangernas planering. Det är tillika en förutsättning för att kommunernas tillsyn ska kunna bli enhetlig och rättssäker.

Därutöver föreslår Länsstyrelsen under förutsättningen att en lagändring hinns med och kan göras snabbt samt att det hålls inom ramen för ett rättssäkert agerande att förslaget även skulle kunna kompletteras med att ge möjlighet för verksamhetsutövarna att fortsätta servera alkoholfritt utan att först behöva stänga. I detta fall krävs dock en tillfällig lagändring i 8 kap. 19 § i alkohollagen. Ett sådant avsteg från den nu gällande lydelsen i alkohollagen skulle mildra effekterna av ingreppet i näringsfriheten och bättre motsvara kravet på synnerliga skäl i 3 kap. 10 § alkohollagen.

Länsstyrelsen konstatera även att det nuvarande förslaget inte omfattar servering av folköl vilket innebär att restauranger kan servera folköl efter att de har iakttagit utrymningsreglerna och öppnat igen. De restauranger som idag endast serverar folköl omfattas inte heller av föreslagen förordning.

Vidare ser Länsstyrelsen risker för att svartklubbsverksamhet, och likande företeelser ökar i samband med förbudet och länsstyrelsen önskar därför att åtgärder mot dessa företeelser vidtas.

Länsstyrelsen påtalar att det vid s.k. trafikservering (ombord på tåg, båt etc) kan vara svårt att ha serveringsstället utrymt under en viss tid och att det kan komma att behöva förtydligas hur dessa tillståndshavare ska leva upp till regleringen. Samma sak kan gälla för biografer som har en mer pågående verksamhet.

Alternativet kan här behöva bli att inte servera alkohol alls då man inte kan iakttä utrymningstid.

Konsekvenser av förslaget

Länsstyrelsen förstår att förslaget innebär stora och svåra konsekvenser för restaurangnäringen. Länsstyrelsen bedömer det därför som troligt att kommunernas tillståndsverksamhet kommer att få ett inte obetydligt ökat antal ansökningar om förändrad serveringstid. Detta eftersom en tillståndshavare kan vilja förkorta sin serveringstid för att förlägga perioden mellan alkoholserving och alkoholfri servering på en sådan tid att den inte infaller mitt i kvällsserveringen. En tillståndshavare kan vilja förkorta sin serveringstid till t.ex. kl. 17.00 så att serveringsstället måste vara utrymt kl. 17.30 för att sedan kunna öppna matserveringen igen, då med alkoholfri servering.

Konsekvenser för staten

Länsstyrelsen har enligt 9 kap. 1 § alkohollagen tillsyn inom länet. Länsstyrelsen ska också biträda kommunerna med råd i deras verksamhet.

Länsstyrelsen konstaterar att länsstyrelsernas uppdrag kommer att kräva utökade resurser under tiden före och under förordningens giltighetstid. Inte minst krävs att mer resurser läggs på samordning mellan länsstyrelserna avseende råd och stöd till kommunerna för att säkerställa en enhetlig och rättssäker tillsynsverksamhet.

Vad gäller konsekvenser för staten vill länsstyrelsen påtala vikten av informationsinsatser gentemot såväl restaurangnäringen som allmänheten, vilket i sig medför kostnader för arbete och kommunikationskampanjer för länsstyrelserna.

I detta ärende har Landshövding Minoo Akhtarzand beslutat och chefsjurist Louise Klofelt varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även länsråd Ulrica Gradin, enhetschef Claire Melin vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län samt länsjurist Magdalena Frykstrand vid Länsstyrelsen i Uppsala län medverkat.

Därutöver har remissvaret förankrats med samtliga Landshövdingar i landet.

Minoo Akhtarzand

Louise Klofelt

Kopia

s.fs@regeringskansliet.se